

ONS DORP

Lente

6 WARDER

Sloten doorsnijden het polderlandschap, kikkers kwaken en de grutto herhaalt zijn naam. Rust op een steenworp van Amsterdam.

18 DREISCHOR

Een lieflijk dorp waar de bewoners allesbehalve stugge Zeeuwen zijn en graag over hun dorp vertellen.

30 ERICHEM

Midden tussen boomgaarden vol peren, appels en kersen vormt dit dorp het gezicht van de Betuwe.

42 OUD VELSEN

Schilderachtige straatjes, een statig raadhuis en een monumentale kerk: de dorpskern van Velsen-Zuid is Holland op zijn mooist.

Zomer

54 APPELTERN

Gezegend aan de Maas en vooral bekend om zijn drukbezochte Tuinen en de illustere baron Joan Derk van der Capellen tot den Pol.

66 HEMELUM

Het dorp is een paar straten klein, maar de geschiedenis is groots. Hier proef je nog iets van het eens zo machtige Magna Frisia.

78 GROEDE

Niet ver van Breskens steekt Groede uit boven het pastorale polderland van West-Zeeuws-Vlaanderen. Wat maakt het dorp van 'de papvreter' toch zo bijzonder?

90 GEES

Een Drents dorp met de allure van een openluchtmuseum. Hier is 'naoberschap' even vanzelfsprekend als de rust en de openheid van dit dorp op het zand.

Winter

Herfst

102 NEDERWETTEN

Langs het dal van de Dommel ligt Nederwetten. Achthonderd inwoners, twee restaurants en vooral veel rust. Alleen tijdens carnaval staat het dorpje op zijn kop.

114 BREDEVOORT

Niet alleen voor boekenliefhebbers is het Gelderse plaatsje een legendarische naam. Het is heerlijk struinen door het fraaie oude centrum.

126 DRIMMELEN

Verscholen achter de dijk aan de rivier de Amer in Brabant. De prachtige huizen van zalm- en steurvissers vertellen van een roemrucht verleden.

138 BRONKHORST

Dit Gelderse stadje telt 157 inwoners. Een stadswandeling is snel voltooid, maar wie in gesprek gaat met de bewoners, kan hier dagen doorbrengen.

150 WELSUM

Een lieflijk dijkdorp aan de IJssel in Overijssel, ingesloten door Gelderland. Welsumer kip en kermis zijn een begrip.

162 WESTEREMDEN

Trots gelegen op een terp, in het vlakke Groningse landschap. Gezelligheid waar ooit herenboeren de wet dicteerden en het gereformeerde geloof regeerde.

174 MHEER

In het Zuid-Limburgse dorp heeft het kasteel altijd een grote rol gespeeld en staan tradities hoog in het vaandel.

186 EESVEEN

In dit Overijsselse dorp met van origine keuterboertjes en turfstekers, ligt veel moois verscholen.

Warder

Oase onder de rook van Amsterdam

De weg naar Warder is één auto breed. In de verte duikt de ranke torenspits van het dorpje op. Sloten doorsnijden het polderlandschap, kikkers kwaken en de grutto herhaalt zijn naam. Op een steenworp afstand van de hoofdstad is nog wel degelijk rust en ruimte te vinden.

Vanuit hun woning op het terrein van zorgboerderij Artemis in Warder kijken René en Annette Rigter uit over de polder. ‘Als je hier staat en je ziet het land met die koeien en die Nederlandse luchten, dan word je daar toch heel gelukkig van?’ zegt René, die samen met zijn vrouw de zorgboerderij coördineert. Als geboren en getogen Amsterdammer prijst hij zich gelukkig. Op de zorgboerderij wonen dertien mensen met een verstandelijke handicap en iedere dag worden er zeven mensen gebracht die hier de dag doorbrengen. Werk genoeg, want alle dieren – kippen, koeien, paarden, geiten, ganzen, eenden, varkens en een pony – moeten worden verzorgd, stallen uitgemest, eieren geraapt. In de winter wordt de kachel gestookt met hout dat in de zomermaanden is gezaagd. René: ‘We werken vanuit antroposofisch gedachtegoed en veel van onze cliënten hebben daar baat bij. Je ziet hier mensen opknappen en rustiger worden, gelukkiger, puur door de structuur, het werk en de rust en de ruimte die je hier hebt. Ik heb een jonge vent die gewoon zijn energie kwijt moet en die zet ik aan het zware werk, ik laat hem bijvoorbeeld de stal uitmesten. In een instelling in de stad vliegt zo’n jongen tegen de muur op.’ René en Annette maken deel uit van de 828 zielen tellende gemeenschap van Warder. Dochter Sterre werkt in de bediening van café-restaurant De Oude School, naast de kerk van het dorp.

KERMIS

Foz Leloup (31) is vanaf 2013 de uitbaatster van De Oude School. Het gebouw stamt uit 1883 en is wat de naam zegt: een oude school. ‘Ik heb hier gezeten toen het nog een basisschool was’, zegt Foz vanachter een kop koffie. In 2003 kwam de school vrij, nadat erachter al een nieuwe school was gebouwd. Het is de grote gemeenschapszin van de inwoners van Warder die ervoor gezorgd heeft dat De Oude School aan de sloopkogel is ontsnapt. Stichting Cultureel Erfgoed Warder heeft de school aangekocht van de gemeente en vrijwilligers hebben het gebouw omgetoverd tot het café-restaurant en kinderdagverblijf annex buitenschoolse opvang dat het nu is. Een van de

drijvende krachten achter de verbouwing was oud-aannemer Piet Visser, die zo de bijnaam ‘de burgemeester van Warder’ heeft verworven. Piet: ‘Ik heb mijn kennis ingezet om te zorgen dat de verbouwing goed zou verlopen. Het is leuk om te zien hoe Foz er nu een goedlopend bedrijf van heeft weten te maken.’

De Oude School is elke werkdag geopend voor koffie of wat sterkers en in het weekend kun je er ook eten. ‘Bourgondisch’, noemt Foz het zelf. Samen met haar echtgenoot woont ze boven het restaurant. Over een paar maanden verwacht ze haar eerste kind. Dat ze in Warder op haar plek is, is duidelijk. ‘Ik kan niet aarden in de stad. Ik houd van het dorpsse, de kermis, het verenigingsleven.’ Warder heeft op 828 inwoners en 291 woningen maar liefst 22 verenigingen, die allemaal onderdak vinden in De Oude School: Biljartclub Jong Warder, Klaverjasvereniging De Vriendschap, de Vrouwenvereniging Warder, het Kermiscomité, Toneelvereniging Aurora, de Zeevangsfanfare,

‘Als je hier staat en je ziet het land met die koeien en die Nederlandse luchten, dan word je daar toch heel gelukkig van?’

De dorpskerk met direct daarnaast De Oude School; Warder ligt tegen de voormalige Zuiderzeedijk. Boven: na de ruilverkaveling zijn veel boerderijen omgebouwd tot woonhuis.

enzovoorts. Onbetwist hoogtepunt van het jaar is de driedaagse kermis die twee weken na Pinksteren begint. Eigenlijk is het niet veel meer dan een draaimolen, een springkussen, een suikerspinmachine en een schiettent, maar iedereen gaat ernaartoe. 'Het gaat om het plezier, de saamhorigheid en het drinken van een goed glas', zegt Esther Haremaker, lid van het Kermiscomité. 'Ik haal geld op voor de kermis, zodat we cadeaupakketjes kunnen maken voor de kinderen', vertelt ze terwijl dochter Amber (7) binnenkomt. Ze heeft de paarden van de buurman geaaid. 'Dat is zo fijn van hier wonen', zegt Esther, die oorspronkelijk uit Hilversum komt. 'De kinderen hebben de ruimte om te spelen, het is veilig en vertrouwd.' Esther woont samen met haar man Onno in een voormalige stolpboerderij, zoals er in Warder heel veel staan. Direct naast De Oude School staat de kerk van Warder en het buurtje eromheen heet dan ook de Kerkebuurt.

'Burgemeester' Piet Visser weet zich te herinneren dat hier in 1963 de laatste dienst werd gehouden. 'Nederlands-hervormd was het meest voorkomende geloof. Met de import kwam er wel een enkele katholiek mee, maar die zijn nauwelijks van invloed geweest.' De voormalige Hervormde Kerk is gebouwd in 1847 en is een zogenoemde zaalkerk met een fraai houten klokkentorentje. In het torentje hangt een luiddklok uit 1685, gegoten door Claude Fremy te Amsterdam. De kerk werd in 1975 door de Stichting Sporthal Warder voor één gulden gekocht van de gemeente Zeevang en is sinds die tijd in gebruik als sporthal en gymzaal voor onder andere de basisschool 't Tilletje. Alleen in bijzondere gevallen wordt er nog een dienst gehouden. Zoals in februari van dit jaar, toen er afscheid werd genomen van de bekende Wardenaar Niek Reek, een pluimvee- en eierhandelaar.

Een boerderij
omgebouwd
tot woonhuis.

De Badhuisstraat

Tot 1865 was Warder alleen per boot vanuit Oosthuizen bereikbaar. Het vervoer van vee, melk, hooi en mensen ging over water. Het was een hard leven voor de veehouders. Het zompige veen van de Polder Zeevang belemmerde het gebruik van machines, waardoor ze gedwongen werden tot handwerk. Historici hebben berekend dat een boer in Warder gemiddeld drieduizend uur per jaar werkte en een boer in de droogmakerijen Purmer, de Schermer of de Beemster tweeduizend uur, waarmee deze boeren nog meer verdienden ook.

KOEIEN OP ZOLDER

Veehouder Maarten Hellingman en zijn vrouw Gré weten er alles van. 'Mijn vader begon in Warder als boer

met vijf koeien', vertelt Maarten. De dikke eeltlaag op zijn handen vertelt een verhaal van stevig aanpakken en lange dagen. Toen zijn vader stopte met het bedrijf, nam Maarten het over. 'Ik wilde groeien, maar ik had geen geld voor een nieuwe stal. Toen heb ik in 1983 in de bestaande stal een extra stal gemaakt op de betonnen hooizolder waar ook koeien konden staan. We hadden dus koeien beneden én op zolder, heel bijzonder. Het was wel zwaar werk. Je moest alles naar boven sjuuwen. Voor veel knechten was het werk te zwaar.' Maar één knecht hield dapper stand: Darin Oortwijn. Met reden, want hij werd verliefd op een van de dochters van boer Hellingman, Sandra. Inmiddels is Darin Maartens schoonzoon. In 2001 namen Sandra en hij de boerderij